

BARBARA TECHMAŃSKA
Uniwersytet Wrocławski
ORCID [0000-0002-0319-1776](https://orcid.org/0000-0002-0319-1776)

KSZTAŁCENIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE NA SPECJALIZACJI NAUCZYCIELSKIEJ W OPINIACH STUDENTÓW INSTYTUTU HISTORYCZNEGO UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL EDUCATION IN THE TEACHERS' SPECIALIZATION IN THE OPINION OF STUDENTS OF THE HISTORICAL INSTITUTE OF THE UNIVERSITY OF WROCLAW

ABSTRAKT: Kształcenie psychologiczno-pedagogiczne na specjalizacji nauczycielskiej w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego prowadzone jest przez Centrum Edukacji Nauczycielskiej – międzywydziałową jednostkę dydaktyczną powołaną 30 czerwca 2000 roku zarządzeniem rektora, podległą bezpośrednio prorektorowi do spraw nauczania. Do zadań Centrum należy również organizowanie praktyk pedagogicznych oraz organizowanie i prowadzenie studiów podyplomowych dla nauczycieli, a także modułowych kursów doskonalących dla czynnych nauczycieli. W Centrum zatrudnionych jest sześciu psychologów i pięciu pedagogów. Tekst powstał w oparciu o studenckie ankiety ewaluacyjne, w których pojawiły się krytyczne uwagi dotyczące sposobu prowadzenia zajęć, jak też ich wartości merytorycznej. Zastrzeżenia budził również brak komunikacji na linii wykładowca–student.

SŁOWA KLUCZOWE: Centrum Edukacji Nauczycielskiej, zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, ewaluacja, kształcenie nauczycieli

ABSTRACT: Psychological and pedagogical training at the Institute of History of the University of Wrocław is conducted by the Teacher Education Center – an inter-faculty teaching unit established on June 30, 2000 by the Rector's order, reporting directly to the Vice-Rector for Teaching. The tasks of the Center also include organizing teaching practice and organizing and conducting postgraduate studies for teachers, as well as modular training courses for active teachers. The Center employs six psychologists and five educators. The paper is based on evaluation questionnaires filled by students, in which critical comments on the way the classes were conducted and on their substantive value could be

found. There were also reservations about the lack of communication between the lecturers and the students.

KEYWORDS: Teacher Education Center, psychological and pedagogical university classes, evaluation, teachers' training

Kształcenie nauczycieli w ramach bloku psychologiczno-pedagogicznego w różnych ośrodkach akademickich odbywa się na trzy sposoby. Pierwszym rozwiązaniem jest prowadzenie tych zajęć przez pracowników Zakładów Dydaktyki – wówczas wszystkie przedmioty specjalności nauczycielskiej prowadzone są przez jedną jednostkę, co pozwala na opracowanie jednolitego planu edukacji przyszłych pedagogów i uniknięcie powtórzeń i nakładania się treści. Konieczne jest jednak, aby w zakładach pracowali psycholodzy i pedagodzy, którzy poprowadzą te zajęcia w sposób profesjonalny. Druga możliwość to korzystanie z usług podmiotów zewnętrznych. Ponad 20 lat temu w taki sposób organizowane były tego typu zajęcia w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego – psychologię i pedagogikę dla nauczycieli prowadzili pracownicy Instytutu Pedagogiki i Instytutu Psychologii na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych¹. Taka współpraca trwała ponad 30 lat i zadawała obie strony. Skutkowała także właściwym przygotowaniem absolwentów specjalności nauczycielskiej, którzy edukowani byli przez pracowników naukowych prowadzących własne badania, często skorelowane z potrzebami studentów. Prowadzący zajęcia mieli również orientację w najnowszej metodologii i naukowych trendach.

Trzecią możliwością przygotowania pedagogiczno-psychologicznego jest funkcjonowanie w ramach ośrodków akademickich odrębnych instytucji zajmujących się kształceniem nauczycieli. Taka forma realizowana jest obecnie na Uniwersytecie Wrocławskim. Zarządzeniem rektora z 20 czerwca 2000 roku zostało powołane Centrum Edukacji Nauczycielskiej, jako międzywydziałowa jednostka dydaktyczna podległa bezpośrednio prorektorowi do spraw nauczania². Do zadań Centrum należy organizowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych z psychologii i pedagogiki dla wydziałów Uniwersytetu Wrocławskiego kształcących nauczycieli (zgodnie z wymogami ministerialnymi), organizowanie praktyk pedagogicznych oraz

¹ Instytut Psychologii, Pedagogiki i Historyczny funkcjonują w ramach tego samego wydziału.

² <http://cen.uni.wroc.pl/aktualnosci/podstawa-prawna> [dostęp: 13.03.2022].

organizowanie i prowadzenie studiów podyplomowych dla nauczycieli, a także modułowych kursów doskonalących dla czynnych nauczycieli. W Centrum w ramach sekcji kształcenia psychologiczno-pedagogicznego zatrudnionych jest sześciu psychologów i pięciu pedagogów, którzy prowadzą rocznie około 4000 godzin zajęć dydaktycznych dla studentów uzyskujących na poszczególnych wydziałach uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela. Od 2004 roku nauczyciele akademicy zatrudnieni w Centrum prowadzą również kurs przygotowujący zainteresowanych doktorantów Uniwersytetu Wrocławskiego do pracy ze studentami.

Idea powołania odrębnego ośrodka kształcącego w zakresie zajęć psychologiczno-pedagogicznych nie budziła zastrzeżeń i wydawała się być dobrym rozwiązaniem. Centrum opracowało zestaw zajęć i sylabusy do nich³. Studenci specjalności nauczycielskiej w Instytucie Historycznym w ramach zajęć z bloku realizują następujące przedmioty:

Psychologia dla nauczycieli – 15 godzin, wykład: w ramach treści programowych uwzględnione zostały podstawowe pojęcia psychologii, takie jak: procesy poznawcze; spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji; myślenie i rozumowanie; mowa, pamięć i uwaga; modele uczenia się (koncepty klasyczne, współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych); emocje i motywacja w procesach regulacji zachowania; zdolności i uzdolnienia; inteligencja i style poznawcze; temperament i osobowość.

Psychologia rozwoju człowieka – 15 godzin, konwersatorium: sylwetka rozwojowa ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości, rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych, rozwój a wychowanie.

Pedagogika dla nauczycieli – 15 godzin, wykład: szkoła jako instytucja edukacyjna, modele współczesnej szkoły, zawód nauczyciela, program wychowawczy szkoły, praca opiekuńczo-wychowawcza nauczyciela, poszanowanie godności dziecka.

Pedagogika uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – 30 godzin, konwersatorium: pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole, dostosowanie procesu kształcenia dla uczniów z niedosłuchem, niedowidzeniem, autyzmem; diagnozowanie uczniów z deficytami, edukacja włączająca.

³ Sylabusy dotyczące zajęć zob. http://cen.uni.wroc.pl/annex/uprawnienia/2022_stopien_I/ [dostęp: 13.03.2022].

Psychologiczne podstawy pracy nauczyciela – 30 godzin, warsztat: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, postawy, stereotypy, uprzedzenia, proces komunikowania się (także na linii uczeń – nauczyciel); stres i radzenie sobie z nim oraz z innymi trudnościami.

Pedagogiczne podstawy pracy nauczyciela – 15 godzin, warsztat: początkujący nauczyciel i jego problemy w pracy, wspomaganie ucznia w uczeniu się jak też wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej, rozwijanie u wychowanków kompetencji komunikacyjnych, style kierowania klasą – ład i dyscyplina.

Wspomaganie rozwoju dziecka i dysharmonie rozwojowe – 15 godzin, konwersatorium: dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów (m.in. w okresie dorastania), uczeń nadpobudliwy, nieśmiały, uczeń z depresją, dziecko w sytuacji kryzysowej i traumatycznej, zachowanie autodestruktywne – próby samobójcze.

Elementy prawa oświatowego i bezpieczeństwo w szkole – 15 godzin, konwersatorium: międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, odpowiedzialność prawna opiekuna, nauczyciela, wychowawcy, prawo oświatowe, jego źródła, funkcjonowanie placówek oświatowych, procedury postępowania nauczyciela w przypadku zagrożeń, uczeń przewlekle chory, choroby zawodowe nauczycieli.

Emisja głosu – 15 godzin, warsztat: budowa, działania i ochrona narzędzia mowy, praktyka wystąpień publicznych, sztuka wykładania, zadawania pytań, praca z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego.

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna w szkole – 30 godzin, warsztat: student zapoznaje się, że specyfiką szkoły, obserwuje pracę wychowawcy klasy, obserwuje zachowania ucznia, przeprowadza rozmowy na temat zainteresowań i uzdolnień ucznia, dokonuje opisu i analizy zaobserwowanych/doświadczonych w czasie praktyk zdarzeń.

Kompetencje psychologiczno-pedagogiczne nauczyciela – 30 godzin, warsztat: integracja wiedzy i umiejętności uzyskanych w toku kształcenia psychologiczno-pedagogicznego poprzez poddanie refleksji doświadczeń zdobytych w trakcie praktyk w szkole; analiza zasobów pracy nauczyciela, awans zawodowy, wypalenie zawodowe.

Prawie wszystkie powyższe przedmioty realizowane są na pierwszym stopniu studiów⁴. Na studiach magisterskich studenci odbywają tylko 30 godzin zajęć

⁴ Jest to nowy program studiów, realizowany od 2019 roku w Instytucie Historycznym.

seminaryjnych (z elementami warsztatu) z kompetencji psychologiczno-pedagogicznych nauczyciela. W sumie blok obejmuje 240 godzin, choć należy zauważyć, że zajęcia z emisji głosu i bezpieczeństwa w szkole są zajęciami nie do końca psychologiczno-pedagogicznymi, niemniej CEN posiada je w swojej ofercie i w związku z tym znalazły się we wspomnianym module.

Analizując wymienione wyżej treści kształcenia, jak i przyjętą formę zajęć (wykład, konwersatorium, warsztat), można odnieść wrażenie, że student po zrealizowaniu tych zajęć powinien zdobyć wiedzę i kompetencje potrzebne do radzenia sobie w pracy z zespołami uczniowskimi. Student historii po ukończeniu specjalności nauczycielskiej zostaje nie tylko nauczycielem historii (i WOS), ale również często obejmuje funkcję wychowawcy. W klasach, w których prowadzi zajęcia, a zwłaszcza w „swojej” klasie, powinien potrafić pracować z uczniem z różnego rodzaju deficytami (niedowidzenie, niedosłyszenie, ADHD, syndrom Aspergera, zaburzenia ze spektrum autyzmu) musi umieć obserwować ucznia, diagnozowania problemów, aby w razie potrzeby i w ramach możliwości pomóc wychowankowi, wspierać go w przypadku nieradzenia sobie w sytuacjach trudnych. Słuszne założenia teoretyczne nie przekładają się jednak na praktykę. Przeprowadzana po każdym semestrze ewaluacja zajęć (przy wykorzystaniu ankiet studenckich⁵, jak też zgłaszanych uwag) pozwala na sformułowanie wniosku, że zajęcia psychologiczno-pedagogiczne są dalekie od oczekiwań studentów i nie dają im pewności i przekonania, że są przygotowani do pracy wychowawczej w szkole – choć należy też podkreślić, że negatywne uwagi przede wszystkim dotyczą zajęć pedagogicznych; te z grupy psychologicznej przeważnie są oceniane na poziomie powyżej 4,5 (w skali 1–5), a pojedyncze niższe oceny nie mają większego wpływu na ogólny odbiór.

Duża grupa zastrzeżeń związana jest z brakiem umiejętności wykorzystania narzędzi i form nauczania zdalnego. Zawieszenie zajęć stacjonarnych i konieczność prowadzenia ich na platformie MS Teams okazała się przez pierwsze miesiące trudna do opanowania przez pracowników CEN. Zajęcia praktycznie odbywały się w sposób asynchroniczny i polegały na przysyłaniu przez prowadzących zadań do samodzielnego wykonania przez studentów, a jedyną formą kontroli były kolokwia. Nie było komunikacji czy informacji zwrotnej, która pozwoliłaby studentom

⁵ Wszystkie przytoczone opinie pochodzą z ankiet ewaluacyjnych przeprowadzanych wśród studentów Instytutu Historycznego. Personalalia osób występujące w ankietach zostały zanonimizowane.

zrozumieć, które polecenia zostały przez nich wykonane właściwie, a w których należy dokonać korekty: „Niestety forma zdalna polegała na samodzielnym wykonywaniu kart pracy, co zabierało mnóstwo czasu, a nie dawało wiedzy. Co boli najbardziej, nie dostawaliśmy nawet odpowiedzi zwrotnej z wynikami naszych kart pracy, a jedynie potwierdzenie odbioru, co powodowało poczucie, iż XY nawet naszych zadań nie czyta. Niestety, kurs nie dał nam wiedzy, a jedynie zabrał czas, którego przez nawał esejów z innych przedmiotów nie mieliśmy zbyt wiele. Ciężko nazwać to studiami, jeśli student uczy się tylko sam, bez informacji zwrotnych od wykładowcy, a »konwersatorium« to wypełnianie kart pracy. To był bardziej kurs korespondencyjny niż studia.”

Sami studenci nie mieli złudzeń, że wiedza i umiejętności opanowywane w taki sposób przygotowują ich do pracy z dziećmi i młodzieżą: „Po tych zajęciach powinniśmy wyjść uzbrojeni w wiedzę, z którą w przyszłości jako młodzi nauczyciele pójdziemy pracować z żywymi ludźmi! Jeśli zastanawiamy się, dlaczego w szkołach brak »ludzkiego podejścia« do ucznia, chciałoby się rzecz humanistycznego, to możemy przestać się dziwić. Kształcenie przyszłych nauczycieli niczym się [od tego] nie różni”; „Odechciewa się po [takich zajęciach] bycia nauczycielem...”.

Sami studenci uznali, że zajęcia mogłyby wzbogacić ich wiedzę, gdyby odbywały się w wersji synchronicznej. Mieli poczucie, że prowadzący te zajęcia, w odróżnieniu od większości pracowników, uznali, że na niespełna trzy miesiące nie warto zapoznawać się z narzędziami informatycznymi udostępnionymi przez uczelnię, a umożliwiającymi prowadzenie zajęć w czasie rzeczywistym. Studenci podkreślali, że gdy mieli świadomość, że zajęcia z pedagogiki są jednymi z kluczowych, tym trudniej było im zaakceptować, że są prowadzone w taki sposób.

Niemalý problem stanowiło również to, że na drugim etapie studiów następowało powtarzanie treści z etapu licencjackiego, mimo że studenci studiów magisterskich mają tylko seminarium z kompetencji psychologiczno-pedagogicznych – a warto zaznaczyć, że studenci nabywają pełne kwalifikacje do nauczania dopiero w momencie ukończenia studiów magisterskich. Muszą więc zrealizować zajęcia zarówno na pierwszym stopniu, jak i na drugim⁶. Specjalność nauczycielska jest jedyną, której realizacji nie można rozpocząć na studiach magisterskich – musi być podbudowa studiów licencjackich. Powtarzanie treści nie ma więc

⁶ W starym programie (obecnie na historii realizowany jest nowo opracowany program) problem z powtarzalnością był jeszcze wyraźniejszy, ponieważ na drugim stopniu studiów realizowanych było kilka przedmiotów z bloku psychologiczno-pedagogicznego.

sensu, ponieważ w zajęciach uczestniczą te same osoby. Na studiach magisterskich studenci oczekiwali przede wszystkim informacji o pracy w szkole ponadpodstawowej i o tym, jak radzić sobie ze starszą młodzieżą. Uważali również, że skoro zapowiadana formą był warsztat-seminarium, to zajęcia te będą miały charakter bardziej praktyczny.

Powtarzanie treści następowało również na poszczególnych przedmiotach realizowanych w ramach bloku psychologiczno-pedagogicznego. Studenci podkreślali, że zamiast takich praktyk mogłyby pojawić się nowe informacje, które uzupełniłyby ich wiedzę: „Zajęcia, które miały być konwersatorium, prowadzono w formie wykładu. Prowadząca zajęcia rzadko kiedy dopuszczała studentów do głosu. Treści poruszane na zajęciach były powtórzeniem treści z zajęć w trakcie studiów I stopnia. Nie pozwala to dobrze przygotować studentów do pracy z młodzieżą w szkole ponadpodstawowej.”

Drugim bardzo istotnym zastrzeżeniem, pojawiającym się bez względu na rodzaj i formę prowadzonych zajęć, była utrudniona komunikacja między studentami a prowadzącym. Studenci nie tylko nie otrzymywali informacji zwrotnej w sprawie wysyłanych zadań, ale również długo czekali na jakąkolwiek odpowiedź wysłaną mailowo. Miało to ogromne znaczenie, kiedy choćby w trakcie praktyk pojawiały się problemy, które wymagały szybkiej konsultacji. Również długo bez odpowiedzi pozostawały pytania, jak dostosować praktykę opiekuńczo-wychowawczą, realizowaną zawsze w formie stacjonarnej, do formy zdalnej, zwłaszcza, że obserwacja i analiza zachowań konkretnego ucznia była wówczas mocno utrudniona, a wręcz – w formie on-line – niemożliwa do przeprowadzenia:

„Prowadząca nie wykazywała zainteresowania studentami; trudny kontakt, rzadko odpisywała na maile, nie była poinformowana o najważniejszych problemach i zwlekała ze sprawdzeniem dokumentacji. Jedyne spotkanie odbyło się w przededniu praktyk, na naszą prośbę.” „Praktyczny brak kontaktu. Do dziś (1.06.2021) nie otrzymałem, żadnej informacji zwrotnej, czy moje dokumenty dostarczone do CEN-u są kompletne. Brak zainteresowania nami ze strony XY. Oczekiwanie od nas wywiązywania się z terminów, a jednocześnie odpisywanie na maile po miesiącu. Typowy pracownik CEN. Zerowy kontakt z wykładowcą.”

Zajęcia zostały przez studentów uznane za „trudne do zaliczenia”, a nakład pracy za nieadekwatny do liczby punktów ECTS, które obowiązują za zaliczenie konkretnego przedmiotu. W sylabusach rzeczywiście bardzo często pojawia się wiele różnorodnych form zaliczenia zajęć (aktywność, kolokwium, dyskusja,

zadania, arkusze obserwacji). Zawsze istotnym elementem jest frekwencja (wymagana faktycznie w 100%), a prośba o odrobienie zajęć spotyka się z niechęcią ze strony prowadzących. Nie można całkowicie wykluczyć, że studenci mają subiektywne odczucia, ale może też warto wziąć pod uwagę, że przypisane przedmiotowi punkty ECTS powinny być adekwatne do nakładu pracy studentów. Poza tym mogą zdarzyć się przypadki losowe, które nie pozwalają na udział w zajęciach. Wykładowcy powinni wykazać się w takiej sytuacji elastycznością:

„Realne warunki zaliczenia przedmiotu oraz ilość czasu, jaką student musi włożyć w zajęcia, jest nieadekwatna do ilości punktów ECTS (dwa), które mają odpowiadać ilości pracy. Do zaliczenia przedmiotu wymagane jest 100% obecności, zaliczenie pięciu kolokwii, przygotowanie prezentacji, sporządzenie pracy semestralnej, liczne prace grupowe i zadania domowe oraz przygotowanie konспекtu lekcji. Przy takiej liczba warunków zaliczenia, a co za tym idzie – ilości pracy i czasu poświęconego na przygotowanie do zajęć, przedmiot powinien posiadać więcej punktów ECTS, jeżeli mają one realnie odpowiadać ilości pracy, jaką należy włożyć w zaliczenie przedmiotu.”

Niezrozumiałe jest, że oczekuje się od studentów na I lub II roku studiów licencjackich, aby przygotowywali zajęcia (prezentacja trwająca 70 minut na 90-minutowe spotkanie), a prowadzący pozostawia sobie 20 minut na dyskusję i omówienie. Studenci na tym etapie studiów mają raczej słuszne oczekiwania, że nauczą się czegoś od osoby z większą wiedzą i doświadczeniem. Oczywiście, że samodzielne zdobywanie informacji i nabywanie umiejętności jest potrzebne i wskazane, niemniej może jednak nie jako jedyna forma.

„Zajęcia były prowadzone przez studentów. Osoba prowadząca odpisywała na maile dzień przed prezentacją, która trwała 70 minut. Nie zdobyliśmy żadnych nowych umiejętności. Rzeczą zdumiewającą i wprost naganną jest nakazywanie studentom przygotowywanie prezentacji mających trwać 70 minut. Zajęcia i treści związane z pedagogiką były przygotowywane przez studentów, niemających pojęcia o tej dziedzinie nauki. Owe treści powinny być rzetelnie i zrozumiale przedstawione przez prowadzącego, czego jednak nie mogliśmy doświadczyć na zajęciach. Zadanie prowadzącego ograniczało się do krótkiej wypowiedzi ustnej na koniec zajęć i niczego więcej. Brak pomocy w tworzeniu tak scenariusza lekcji, jak i organizacji zajęć, które prowadzili studenci przez ponad 70 minut. Odpowiedzi na próby kontaktu i prośby pomocy dostawało się na dzień przed zajęciami. Z zajęć niestety nie dało się wyciągnąć żadnej wiedzy”.

W ankietach często podkreślany był problem niedostosowania treści kształcenia do potrzeb przyszłych nauczycieli. Oczekiwania studentów idą w kierunku przygotowania do rozwiązywania problemów z uczniami, ale na linii wychowawca–wychowanek a nie pedagog szkolny–wychowanek. Studentom chodzi raczej o wskazanie elementów, które mogą ułatwić nauczycielowi zdiagnozowanie problemu i ewentualną jego współpracę w rozwiązaniu pojawiających się trudności z pedagogiem szkolnym lub pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej. Potrzebne są zajęcia warsztatowe, które pozwolą na nabycie umiejętności porozumienia się z dziećmi i młodzieżą z różnymi deficytami, oraz na stworzenie właściwej atmosfery w kontakcie z rodzicami. Samo opanowanie zagadnień teoretycznych nie przygotowuje do pracy w szkole. Studenci chcieliby, aby przedstawiane przez nich problemy (choćby pojawiające się na praktykach ciągłych) były omawiane i analizowane, pragną podyskutować o różnego rodzaju trudnościach i szukać rozwiązań.

„Czytanie słowo w słowo z prezentacji kompletnie zniechęca do uczestniczenia w zajęciach. Niektóre tematy nudne lub oczywiste, przez co ogólne wrażenia z zajęć mogą kojarzyć się ze straconym czasem”. W ankietach studenci zwracają też uwagę na przydatność omawianych zagadnień: „Jako przyszli nauczyciele nie będziemy wykorzystywać większości metod, których uczy XY – są to zadania pedagogów, którymi nie jesteśmy i, w zdecydowanej większości, nie będziemy. Prace, które są od nas wymagane, nie przydadzą nam się w przyszłości. Ponadto, XY jest rzeczywiście otwarta na dyskusję – chyba, że się z nią nie zgadzamy. Wtedy, pomimo podania uzasadnionych naukowo argumentów, nasze zdanie nie jest wystarczająco dobre”.

Być może szansą na zdobycie umiejętności praktycznych będzie praktyka opiekuńczo-wychowawcza jako praktyka śródroczna. Ta jednak pojawiła się w planie dopiero od roku szkolnego 2021/2022, trudno jest więc na razie ocenić, na ile będzie pomocna w przygotowaniu absolwentów specjalności nauczycielskiej do pracy i przyczyni się do nabycia przez nich kompetencji psychologiczno-pedagogicznych.

Prowadzona w gronie dydaktyków dyskusja potwierdza, że zasygnalizowane problemy nie dotyczą tylko środowiska wrocławskiego – z podobnymi krytycznymi uwagami spotykamy się na innych uniwersytetach, gdzie moduł zajęć psychologiczno-pedagogicznych prowadzony jest przez odrębną instytucję, przeważnie funkcjonującą w strukturach uczelni, ale niepodlegającą poszczególnym instytutom kształcącym nauczycieli historii i WOS. Wymaga to zmiany, gdyż

ma wpływ na ogólny spadek zainteresowania specjalnością nauczycielską wśród studentów i rzutuje wyraźnie na ogólny odbiór tej specjalności (mimo że zajęcia z dydaktyk przedmiotowych i tzw. przedmiotów kierunkowych oceniane są wysoko). Opinie takie jak „odechciewa się być nauczycielem” stawiają pod znakiem zapytania przyszłość najstarszej specjalności realizowanej w Instytucie Historycznym. Być może rozwiązaniem byłby powrót do stanu przed utworzeniem CEN i przekazanie prowadzenia zajęć pracownikom naukowym Instytutu Psychologii i Pedagogiki. Zapewne wpływ na zły odbiór zajęć pedagogicznych ma też to, że znaczna część pracowników CEN nie prowadzi działalności naukowej (lub robi to w ograniczonym zakresie), nie stara się śledzić zmian, które następują w pedagogice i psychologii, a także nie zna najnowszej metodologii i tym samym nie dzieli się nią ze studentami. W większości to pracownicy dydaktyczni, nie naukowo-dydaktyczni. Jeżeli zajęcia mają być nadal prowadzone przez pracowników CEN, może warto zadbać, żeby nie tylko jeden, ale większość przedmiotów psychologicznych i pedagogicznych spotykała się z taką opinią: „Jak do tej pory (koniec II roku studiów) jedyne wartościowe i rzetelnie przeprowadzone zajęcia w ramach bloku psychologiczno-pedagogicznego z CEN. Wiedza, którą można było z nich wynieść, z pewnością przydatna będzie nie tylko w pracy w szkole, ale również w codziennym życiu”.

Należy w większym stopniu uwzględniać opinie studentów i ogólnowydziałowe ankiety ewaluacyjne, a nie posługiwać się własnymi (wewnętrznymi), które zapewne wpływają na dobre samopoczucie pracowników, ale na pewno nie poprawiają jakości prowadzonych zajęć i nie pomagają studentom przygotować się do pracy nauczyciela-wychowawcy.

BIBLIOGRAFIA

Strony internetowe

- Podstawa prawna działalności Centrum Edukacji Nauczycielskiej UW, <http://cen.uni.wroc.pl/aktualnosci/podstawa-prawna> [dostęp: 13.03.2022].
- Sylabusy dotyczące zajęć zob. http://cen.uni.wroc.pl/annex/uprawnienia/2022_stopien_I/ [dostęp: 13.03.2022].